

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Hyvän ohjauksen kriteerit ja yhteistyö laajennetun oppivelvollisuuden näkökulmasta

Ohjauksen päivät 2023

Ohjaus oppijan tukena – monialaisen yhteistyön mahdollisuudet

Perusopetuksen työpaja: Poissaolojen vähentäminen ja ennaltaehkäisy

Opetusneuvos Riia Palmqvist

Oppilaanohjaaja Petri Niemi

Työpajan kulku

- Johdanto hyvän ohjauksen kriteereihin
- Perusopetuksen ohjauksen näkökulmana poissaoloihin puuttuminen
- Ryhmäkeskustelu
- Ryhmäkeskustelun purku
- Yhteinen koonti

Hyvän ohjauksen kriteerien muutostyön taustalla

ELO-strategia

Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma

Laajennettu oppivelvollisuus

Yhteistyö eri koulutusasteiden, sidosryhmien ja työelämän välillä

Arviointi- ja kehittämistyö

Opetussuunnitelmat ja tutkinnon perusteet

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Ohjaus huomioi oppijan kokonaistilanteen

Ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista

Ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista

Ohjaus on monialaista yhteistyötä

Ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä

Ohjaus tukee siirtymävaiheen yhteistyötä

Ohjaus tukee urasuunnittelutaitoja

Ohjaus edistää vaikuttavaa työelämäyhteistyötä

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista, kun

- oppijan tarpeet ja valmiudet huomioidaan
- oppijan motivaatio vahvistuu
- ohjaus edistää yksilöllisten opinto- ja urasuunnitelmien toteutumista
- ohjaus muodostaa jatkumon erilaisissa siirtymävaiheissa
- ohjaus perustuu molemminpuoliseen luottamukseen
- ohjaus mahdollistaa jatkuvan, kannustavan palautteen
- ohjaus auttaa oppijaa kiinnittymään opintoihin

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä, kun

- toimijoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteista, sisällöistä, menetelmistä ja työtavoista
- toimijoilla on selkeät vastuut ja työnjako
- kaikkien toimijoiden asiantuntemusta hyödynnetään
- opetuksen ja koulutuksen järjestäjä koordinoi ja johtaa ohjausta
- ohjaus edistää luottamusta, yhteistä keskustelua ja asiantuntijuuden rajojen tunnistamista

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä, kun se

- sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin, työhön tai muuhun palveluun
- vähentää ajanjaksoja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella
- vahvistaa kodin ja koulun/oppilaitoksen välistä yhteistyötä
- tukee monialaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (esimerkiksi yhteistyö opiskeluhuollon ja nuorisotoimen kanssa)
- on koordinoitua ja johdettua opetuksen ja koulutuksen järjestäjän taholta
- rakentuu toimintatavoista, jotka ovat ohjausvastuiden mukaisesti yhdessä sovittuja

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista kun

- hyödyntää koulussa ja oppilaitoksessa yksilö-, pienryhmä-, ryhmä- ja vertaisohjausta
- on toteutettavissa niin lähi-, etä- kuin digiohjauksena
- hyödyntää ohjauskeskustelussa eri ohjausmuotoja oppijan tavoitteet ja tarpeet huomioiden

Perusopetuksen ohjauksen tulokulma: poissaolot ja niihin puuttuminen

- Poissaolojen ongelmallisuus oppimisen haasteena
 - Arviointi: lukuvuosi ja päättöarviointi, kriteerit
 - Ohjaussuunnitelma työkaluna!
 - Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaisesti
 - Tuen ajantasaisuus
 - Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
 - Oppilashuolto ja monialainen yhteistyö
- Kansallinen tulokulma!
- Ohjauksen tavoitteet (osallistaminen ja toimijuuden kehittäminen)

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoite oli vahvistaa **koulutuksen järjestäjän edellytyksiä** ehkäistä koulutuksen keskeyttämistä jatko-opintojen aikana, perusopetuksen päättymisen ja jatko-opintojen alkamisen välisenä aikana.

Koulupoissaolojen riskitekijät

Yksilö	Perhe
ahdistuneisuus/masentuneisuus somaattiset oireet puuteet tunnesäätelyssä negatiivinen ajattelu puutteet ongelmanratkaisutaidoissa	huoltajien mielenterveysongelmat huoltajien päihdeongelmat ylisuojelevat vanhemmat perhedynamiikan haasteet
Yhteiskunta	Koulu
yksilökohdistuvat paineet epävarmuus tulevaisuudesta	kiusaaminen yksinäisyys hoitamattomat oppimisvaikeudet heikot suhteet oppilaisiin ja/ tai opettajiin ongelmat kodin ja koulun välisessä yhteistyössä

Palmu, I. 2020. Takaisin kouluun – koulua koulukäymättömille (toim.). Valtterin julkaisusarja nro 4. Jyväskylä: Valtteri-koulu.

Kouluakäymättömyyden ennaltaehkäisy

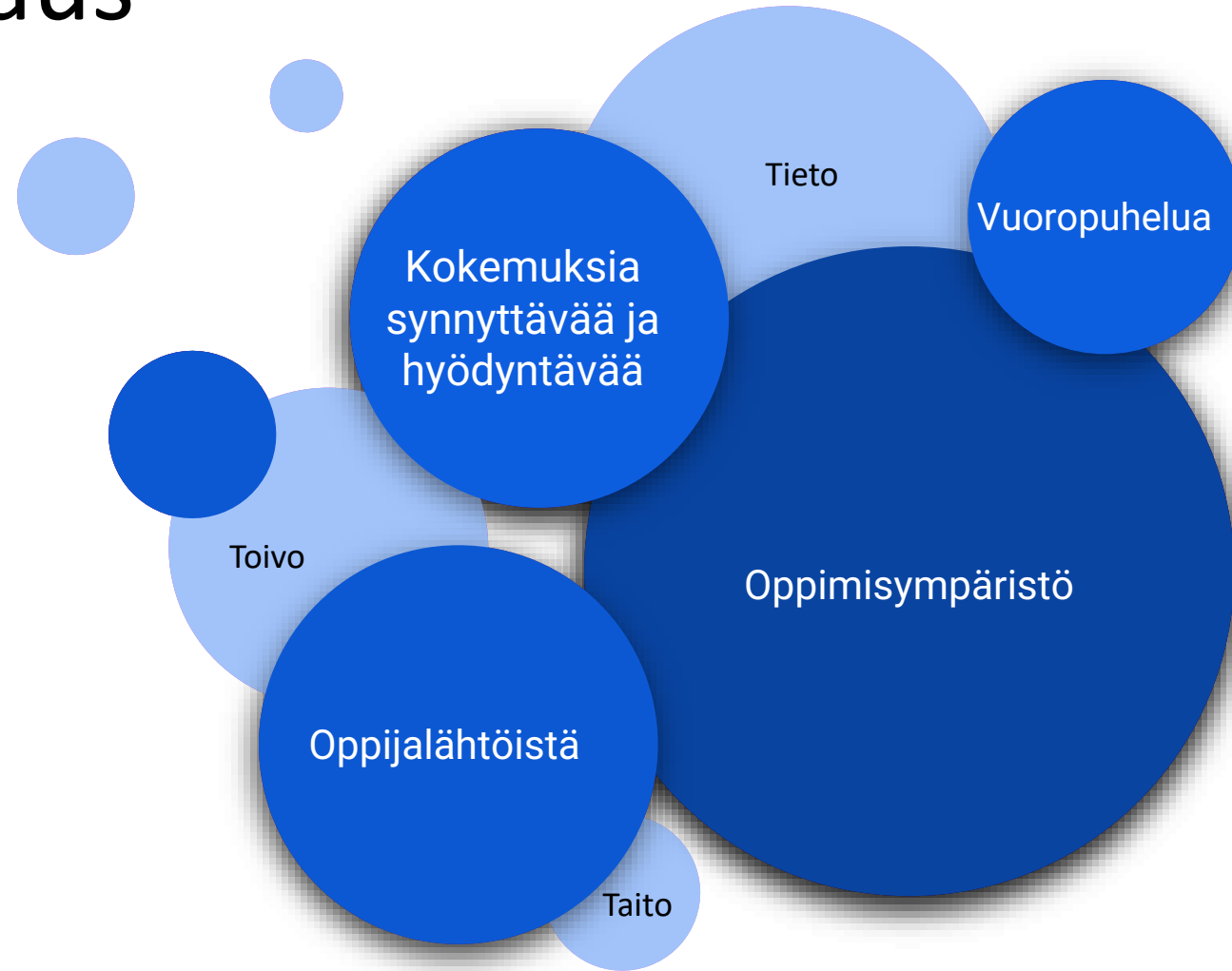
Oppilas	Koti
itsevarmuuden tukeminen itseohjautuvuuden tukeminen (odotukset) pelkojen käsittely opiskelutilanteen organisointi oppimisprosessin tukeminen normaalin vuorokausirytmien ylläpitäminen ristiriitojen käsittely avun pyytäminen ohjaus lähikehityksen vyöhykkeellä	keskusteluyhteyden säilyttäminen säännöllinen arkirythmi selkeät säännöt poissaolojen käsittely
Yhteiskunta	Koulu
vuoropuhelu yhteisöllisyyden vahvistaminen osallisuuden vahvistaminen ratkaisukeskeisyys tavoitteellisuus suunnitelmallisuus merkityksellisyys mekanismit	oppimisympäristön kehittäminen ryhmäyttäminen yhteiset koulun käytännöt toimintamallit toimintaohjeet arviointi ohjauksen organisointi

Syitä uraohjauksen tehostaminen

Yksilö	Perhe
oppimisen ongelmat uupumus poissaolot sosiaalinen toimintakyky	äidinkieli muu kuin opetuskieli kotitilanne epävaka ylisuojelevat vanhemmat vanhemmuuden muut ongelmat
Yhteiskunta	Koulu
kokemusten puute koulutusvaihtoehtoista kokemusten puute työelämästä tiedon puute koulutusjärjestelmästä tiedon puute koulutusmahdollisuudesta tiedon puute työelämän mahdollisuuksista	kiusaaminen yksinäisyys hoitamaton oppimisvaikeus motivaation puute kurinpito-ongelmat

Niemi, P. 2022. Tehostettu ja henkilökohtainen oppilaanohjaus. Opetushallitus. Oppaat ja käsikirjat 2022:2.

Hyvä ohjaus

Yhteisöllinen hyvinvoinnin teemoja

Ryhmäyttäminen

Koulun käytännöt

Käytöstavat

Erilaisuuden hyväksyminen

Sukupuolten moninaisuus

Monikulttuurisuus

Turvataidot

Tunne- ja vuorovaikutustaidot

Ristiriitojen selvittäminen

Yhteisöllisyys

Osallisuus

Hyvä ohjauksen kehittäminen

Hyvä ohjaus

eetos

koheesio

voimaantuminen

ratkaisukeskeisyys

osallisuus

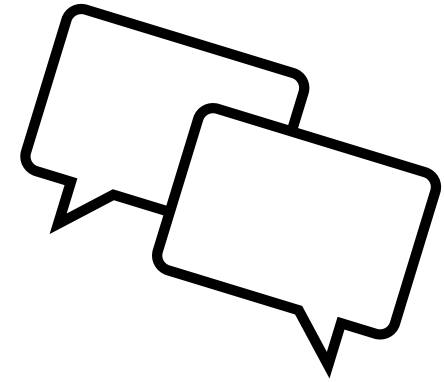
läpinäkyvyys

tavoitteellisuus

Kehittäminen

- valtauttaminen
- kausaalisuus
- kumulatiivisuus

Keskustelua Hyvän ohjauksen kriteereistä

1. Millaisia poissaolon seurannan käytäntöjä, niiden vähentämisen ja ennaltaehkäisyyn yhteistyön malleja omassa koulussasi on?
2. Miten haluaisit edelleen kehittää ennaltaehkäisevää ohjausta ja poissaloihin puuttumista koulussasi?
3. Mitä haasteita ja mahdollisuuksia laajennettu oppivelvollisuus on tuonut mukanaan opintoihin sitouttamisen näkökulmasta?
4. Mitä kansallisia toimia tulisi tehdä, jotta oppilaiden hyvinvointi ja oppimistulokset paranisivat oppivelvollisuuden aikana?
5. Mitkä ovat suurimmat laadukkaan uraohjauksen esteet (resurssi pois lukien)? Miten esteet poistuisivat?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

Etunimi Sukunimi
Lisärivi Verdana Regular

